

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (The Lao People's Democratic Republic Lao PDR) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า ประเทศ “สปป.ลาว” ตั้งอยู่ใจกลางภูมิภาคอาเซียน มีพื้นที่ 236,800 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 7 ของอาเซียนรองจาก อินโดนีเซีย พม่า ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย เมืองหลวงของประเทศคือ เวียงจันทน์ และเงินตราของสปป.ลาว คือ กีบ (Kip) โดยธนาคารแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นผู้รับผิดชอบพิมพ์เงินตราออกใช้ มีธนบัตรใบละ 500 กีบ ถึง 100,000 กีบ อัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ 250 กีบต่อ 1 บาท ขณะเดียวกันเงินบาทและดอลลาร์สหรัฐ ก็เป็นที่ยอมรับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเวลามาตรฐานของ สปป.ลาว เร็วกว่ามาตรฐานกรีนิช ประเทศอังกฤษ 7 ชั่วโมง ซึ่งเท่ากับประเทศไทย มีเส้นเขตแดนติดต่อกับประเทศไทย ยาวประมาณ 1,810 กิโลเมตร (ทางบก 702 กิโลเมตร ทางน้ำ 1,108 กิโลเมตร) ซึ่งประกอบด้วย 11 จังหวัดของประเทศไทย ได้แก่ เชียงราย พะเยา น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เลย หนองคาย นครพนม อำนาจเจริญ มุกดาหาร และ อุบลราชธานี ซึ่งติดต่อกับ 9 แขวง (จังหวัด) ของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ บ่อแก้ว ไชยะบูลี เวียงจันทน์ นครหลวงเวียงจันทน์ บอลิคำไซ คำม่วน สะหวันนะเขต สาละวัน และจำปาสัก (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2561, ออนไลน์)

ปี ค.ศ. 2020 สปป.ลาว มุ่งไปสู่ประเทศที่มีรายรับปานกลางซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 แม้สถานการณ์ในต่างประเทศและสากลโลกจะไม่ค่อยสู้ดีนัก แต่ยุทธศาสตร์ปี 2025 ของสปป.ลาว GDP เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปี เพราะเศรษฐกิจ สปป.ลาว มีขนาดเล็กจึงทำให้มีความคล่องตัวสูงและได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ว่าจะต้องทำให้ GDP ต่อบุคคลเพิ่มขึ้น 4 เท่าของปัจจุบันเท่ากับ 7,000 เหรียญ ต่อคนต่อปี เพื่อให้สปป.ลาว มีรายรับปานกลางโดยเอาคำว่าต่ำออก โครงสร้างทางเศรษฐกิจของสปป.ลาวต่อไปนี้เป็นประเทศเศรษฐกิจทางการให้บริการและอุตสาหกรรมเบาที่ทันสมัย และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนา

สปป.ลาวให้เป็นประเทศสีเขียวอย่างยั่งยืน รักษาสิ่งแวดล้อมทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และอากาศบริสุทธิ์ พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นศูนย์กลางแห่งหนึ่งของภูมิภาคของอาเซียน โดยเน้นธรรมชาติ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์สปป.ลาว อีกทั้งเป็นศูนย์กลางอีกแห่งในการจัดประชุมภาคพื้น (กระทรวงแผนการและการลงทุน 2516 – 2030, หน้า 3)

วิสัยทัศน์ในปี ค.ศ. 2030 ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้คาดหมายเอาไว้ว่า จะพยายามให้เป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลางให้มีรายได้ต่อคนสูงขึ้น เพื่อให้หลุดพ้นจากประเทศด้อยพัฒนาในปี ค.ศ. 2020 ซึ่งมีความเป็นไปได้ เนื่องจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยังมีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติอยู่จำนวนมาก อีกทั้งรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนในการดึงดูดนักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศเข้ามาร่วมพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เป้าหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในปี ค.ศ. 2016 – 2030 ได้กำหนดไว้ดังนี้ 1) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะต้องมีการปรับปรุงสภาพทางกายภาพ การเมือง ความสงบเรียบร้อยทางสังคม 2) การสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง เพราะว่ายังด้อยทางด้านทักษะฝีมือแรงงานและวิชาการขาดแคลนในด้านสถาบันและมหาวิทยาลัยที่เปิดการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ คุณภาพทางการศึกษายังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร อีกทั้งพยายามส่งเสริมให้ผู้หญิงได้รับการศึกษาและมีบทบาททางสังคม ซึ่งถือเป็นการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ นอกจากนั้นประชาชนทุกคนจะต้องมีความสามัคคีและอีกเรื่องที่สำคัญคือต้องให้มีระบบกฎหมายที่ครอบคลุม มีความเป็นประชาธิปไตยเปิดกว้าง มีการส่งเสริมให้มีการลงทุนของต่างประเทศ โดยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นต้องมีการสร้างเครือข่ายกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่องกับพันธมิตรทุกประเทศ ในการสร้างความร่วมมือช่วยเหลือกัน สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีพร้อมรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมถึงความขัดแย้งหรือสงครามในต่างประเทศที่อาจกระทบไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม (กระทรวงแผนการและการลงทุน, 2016 – 2030, หน้า 25)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทางด้านป่าไม้ โดยมีพื้นที่ป่าประมาณ 10.2 ล้านเฮกตาร์ หรือคิดเป็นประมาณ ร้อยละ 41.5 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยมีลักษณะของป่าเป็นป่าผลัดใบแบบผสม

ได้แก่ ป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้งและป่าสน อย่างไรก็ตามจากรายงานของธนาคารโลก พบว่าพื้นที่ป่าอยู่ที่ประมาณ 53,000 เฮกตาร์ต่อปี ลดลงเนื่องจากอุตสาหกรรมป่าไม้และการลักลอบตัดป่าไม้ในเชิงพาณิชย์ (ขายเนื้อไม้) และความต้องการพื้นที่ป่าทางการเกษตร นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 80 ของประชากรจะใช้เชื้อเพลิงจากไม้พื้ในการหุงต้มอาหารในครัวเรือน โดยมีอัตราการใช้เชื้อเพลิงอยู่ที่ 1 ลูกบาศก์เมตร ต่อคนต่อปี ดังนั้นการพัฒนาของสปป.ลาว) ในระยะที่ผ่านมาได้นำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างมากมาใช้ในการพัฒนา ขาดการควบคุมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ กล่าวคือ การใช้มากเกินไป ความจำเป็นและเกินกำลังการผลิต ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่เคยอุดมสมบูรณ์ลดลง และเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว พื้นที่ป่าของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากการสำรวจป่าในปี ค.ศ. 1947 พื้นที่ป่าทั้งหมด 17 ล้านเฮกตาร์ ร้อยละ 71.6 ของพื้นที่ประเทศ) ต่อมาในปี ค.ศ. 1992 เนื้อที่ป่าลดลงเหลือ 11.2 ล้านเฮกตาร์ ร้อยละ 47 ในปี ค.ศ. 2003 เหลือ 10 ล้านเฮกตาร์ ร้อยละ 41.5 และในปี ค.ศ. 2010 เหลือเพียง 9.5 ล้านเฮกตาร์ ร้อยละ 40.5 ลดลงตามลำดับ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมทำให้เกิดความต้องการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้มากขึ้นด้วย (กระทรวงแผนการและการลงทุน, 2016 – 2030, หน้า 87)

ผลจากการพัฒนา สปป.ลาว ที่มุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้ได้รับผลกระทบอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะพื้นที่ตามชายแดนเป็นเส้นทางคมนาคมสู่ประเทศเพื่อนบ้านในการแลกเปลี่ยนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นศูนย์กลางและจุดเริ่มต้นเชื่อมโยงโครงการความร่วมมือประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคที่ก่อให้เกิดการกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรมและการขยายตัวของทุนนิยม ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม แม้การเปลี่ยนแปลงจะก่อให้เกิดผลดีในการสร้างงาน ขยายโอกาสทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ ได้รับความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต รวมถึงสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ ๆ เครื่องมืออุปกรณ์ติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยอารยประเทศ ขณะเดียวกันทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต เช่น การลักลอบขนยาเสพติดข้ามแดน ปัญหาด้านแรงงานเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัญหาด้านวัฒนธรรม การใช้สินค้าฟุ่มเฟือยและปัญหาอาชญากรรม (Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, 2005) รวมถึงปัญหาศีลธรรม

จริยธรรม ความเชื่อมโยงโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและการบุกรุกทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำและการจัดการน้ำ ปัญหาการใช้ทรัพยากรดินและปัญหาขยะที่มีปริมาณมากกว่าที่กำจัดได้ (Subcommittee on Mukdahan Province's Economics, 2007, p. 234)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมครั้งที่ 8 ในปี ค.ศ. 2016 - 2020 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาแบบมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมและฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน ถือเอาการพัฒนาเศรษฐกิจศูนย์กลาง มีผลักดันการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจให้ต่อเนื่องมั่นคง มีการเปลี่ยนโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจให้มีลักษณะหลากหลายในแต่ละด้าน เป็นอุตสาหกรรมและทันสมัย การก้าวทันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งภายในประเทศและสากลอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูง สอดคล้องกับจุดพิเศษและความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของแขวง เน้นย้ำการเติบโตที่มีคุณภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับสากล มีการกระจายรายได้ ลดการเหลื่อมล้ำระหว่างตัวเมืองและชนบท แก้ไขความทุกข์ยากของประชาชนให้ได้มากขึ้น สร้างและบูรณะระบบการปกครองตามแนวทางสร้างรัฐคุ้มครองด้วยกฎหมายให้เข้มแข็งที่ละก้าว การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดิน ฟ้า อากาศ การเชื่อมโยงกับภาคพื้นและสากล รักษาเสถียรภาพทางด้านการเมือง ความสงบทางสังคม เพิ่มพูนการงานของชาติและป้องกันความสงบ (กระทรวงแผนการและการลงทุน, 2016 - 2030, หน้า 21)

สภาพปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า มีความเชื่อมโยงโทรมมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงมีความหมายรวมไปถึงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย ดังนั้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถกระทำได้หลายวิธีการ ดังนี้ ทางตรง เป็นการปฏิบัติงานระดับบุคคล องค์กรและระดับประเทศที่สำคัญ คือ การใช้อย่างประหยัด การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก การบูรณะซ่อมแซม การบำบัดและการฟื้นฟู การใช้สิ่งอื่นทดแทน การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน เป็นวิธีการที่จะไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เช่น การเฝ้าระวังการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำคูคลอง และการจัดทำแนวป้องกันไฟฟ้า เป็นต้น และทางอ้อม สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การพัฒนาคุณภาพประชาชน โดยสนับสนุนการศึกษาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งสามารถทำได้ทุกระดับอายุ

ทั้งในระบบโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และนอกระบบโรงเรียนผ่าน สื่อสารมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็น ในการอนุรักษ์ เกิดความรักความหวงแหนและให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง (แผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแขวงบอลิคำไซ, 2018, หน้า 3)

ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานของแผนกทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างชั้นเมืองและชั้นแขวง ในการจัดการสิ่งแวดล้อม สภาพปัจจุบันพบว่า ยังไม่ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ระบบการบริหารงาน ขาดความสอดคล้อง ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถตอบสนอง ความต้องการทางสังคม การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม ไม่มีความต่อเนื่อง ไม่มีความ รับผิดชอบและขาดความเชื่อถือการปฏิบัติงาน ขาดการควบคุมดูแล และตรวจสอบได้ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนปัญหาการจัดการปัญหา สิ่งแวดล้อม เช่น ขาดแผนงานในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ขาดการกิจกรรมบำบัดฟื้นฟู สิ่งแวดล้อม ขาดความคล่องตัวในการจัดทำและบริหารงบประมาณให้กับผู้ปฏิบัติ ขาดงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรและทรัพยากรต่าง ๆ ขาดการตรวจสอบการปฏิบัติงาน แบบเฉพาะเจาะจงโดยคำนึงถึงความโปร่งใส ขาดความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขาดการสนองความคาดหวังด้านการบริการโดยมีการวางตัวเป็นกลาง ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ และภาพพจน์ที่ดี ขาดความรวดเร็วกระฉับกระเฉงและมีความเท่าเทียมกันและสอดคล้อง กับองค์กร วรรณกรรม (2558, หน้า 150 - 151) ได้กล่าวถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ขาดการสนองความต้องการของบุคลากร ขาดการให้เกียรติและการยอมรับ ยังไม่มี ความเต็มใจในการปฏิบัติงานและการแข่งขัน

เมืองหลวงพระบาง ได้มีการอนุรักษ์และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เมืองหลวงพระบาง ได้รับรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ครั้งที่ 3 ค.ศ. 2004 ในด้านขยะและพื้นที่สีเขียว (Clean and Green Land) โดยโครงการ รางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 โดยมีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยประสานงานหลักของประเทศไทย (National Focal Point) ในการดำเนินงานได้มีการจัดทำกรอบแนวทางและตัวชี้วัดในการ จัดการสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนในทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านอากาศ (Clean Air) 2) ด้านน้ำ (Clean Water) และ 3) ด้านขยะและพื้นที่สีเขียว (Clean and Green Land) สำหรับรางวัล

อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนได้มีการจัดขึ้นมาครั้งแรก ในปี 2008 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในส่วนของรางวัลอาเซียนครั้งที่ 2 (ASEAN ESC Award 2011) ซึ่งจัดขึ้น ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้กำหนดขนาดเมืองที่จะเข้าร่วมตามจำนวนประชากร ได้แก่ เมืองขนาดใหญ่ (ประชากรตั้งแต่ 750,000 – 1,500,000 คน) และเมืองขนาดเล็ก (ประชากรตั้งแต่ 20,000 – 750,000 คน โดยมีรางวัลใน 2 ประเภท ได้แก่ รางวัลชนะเลิศ ภายใต้หลักการของการแข่งขันกับเมืองอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียน และรางวัล Certificate of Recognition จำนวน 6 เมือง และดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการจัดการและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องได้รับการยอมรับจากประชาชนทั่วไป เพื่อใช้ในการเรียกร้องให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายบริหารจัดการ และประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน หน่วยงานรับผิดชอบจะต้องมีความสามารถในการประสานงานกับภาครัฐและเอกชน ให้การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมเป็นไปอย่างสมดุล มีการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างต่อเนื่องและเพียงพอจึงจะนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขตลอดไป (ASEAN Environmentally Sustainable Cities Award 2014, p. 34)

การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เป็นเรื่องกระบวนการที่องค์กรผู้รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ใช้ทรัพยากรในการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่วางไว้หรือไม่ แค่นั้น เพียงใด การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นการแสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุง นโยบาย แผนงานและการปฏิบัติงานโครงการให้ดีขึ้น โดยสามารถนำทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรทางกายภาพมาประสานเข้าด้วยกันจูงใจให้นำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้หรือไม่เพียงใด การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาความจริงที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมุ่งตอบคำถามที่สำคัญ 2 ประการ คือ มีอะไรเกิดขึ้น (What) และทำไมจึงเกิดขึ้น (Why) ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การศึกษาถึงบทเรียนที่เกิดขึ้น การนำไปสู่การพัฒนาแนวทางและการสร้างกลยุทธ์ที่จะช่วยสร้างความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดขึ้น และการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้แผนงาน (Program) บรรลุผลซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ คือ ประการแรก “การตีความ” (Interpretation) หมายถึง การแปลงความหมายของแผนงานให้เป็นคำสั่งที่ปฏิบัติได้ ประการที่ 2 คือ “องค์การ” (Organization) หมายถึง

การจัดตั้งองค์การและระเบียบวิธีการปฏิบัติเพื่อให้แผนงานบรรลุผลและประการสุดท้าย คือ “เรื่องของการประยุกต์นโยบายสู่การปฏิบัติ” (Application) ได้แก่ การให้บริการต่าง ๆ ดังนั้นการกำหนดนโยบายและวางแนวทางของรัฐบาล ในการอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นหลักการให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องยึดถือและนำไปปฏิบัติ รวมทั้งการเผยแพร่ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม พฤติกรรมการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนจึงเป็นประเด็นสำคัญในการคงอยู่ของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประการสำคัญ คือ มีวิธีการหรือแนวปฏิบัติใด ที่จะส่งผลให้ประชาชนเกิดจิตสำนึก ความตระหนักและมีจิตสำนึกต่อการที่จะมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง (Mazmanian and Sabatier, 1980, pp. 538 – 560)

จากหลักการและเหตุผล ความเป็นมา ตลอดจนปัญหาตั้งที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิผลการจัดการ สิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ว่ามีปัจจัยใดบ้าง ด้านใดบ้าง แต่ละด้านมีมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางสำหรับกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแขวงและ ห้องการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมืองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน ลาว ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง แก้ไข ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาองค์การ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พร้อมกันนี้ ยังใช้เป็นสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าในด้านวิชาการหรือการวิจัยครั้งต่อไปได้อีกด้วย

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง

2. การสร้างและพัฒนาตัวแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรเป็นอย่างไร

3. การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อสร้างและพัฒนาตัวแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ
ได้ค้นพบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. ประโยชน์ในการประยุกต์ใช้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การนำนโยบายไปปฏิบัติ เมืองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1.1.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1.1.2 กลุ่มเป้าหมายของนโยบาย

1.1.3 ทรัพยากรของนโยบาย

1.1.4 การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับใช้

1.2 ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เมืองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่

1.2.1 การรู้คุณค่าและห่วงแหนในสิ่งแวดล้อม

1.2.2 การใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

1.2.3 การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ

1.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน เมืองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1.3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.3.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

1.3.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.3.4 การมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์

1.4 สัมฤทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนลาว เมืองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1.4.1 ด้านอากาศ

1.4.2 ด้านน้ำ

1.4.3 ด้านขยะ

1.4.4 ด้านพื้นที่สีเขียว

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นระยะของการดำเนินการวิจัย ไว้ดังนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในระยะที่ 1 เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 10 คน ได้แก่ บุคลากรแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 2 เพื่อสร้างและพัฒนาตัวแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผล โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.2.1 บุคลากรแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่ละแขวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 324 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973, pp. 725 – 727) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 1,700 คน

3.2.2 ประชาชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973, pp. 725 – 727) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 5,376,128 คน

3.2.2 สัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน จำนวน 18 คน ผู้วิจัยเลือกแขวงและ 1 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในระยะที่ 3 เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวกับสัมฤทธิผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 10 คน ได้แก่ บุคลากรแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาตัวแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการแจกแบบสอบถาม 1) บุคลากรแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่ละแขวงของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 324 คน 2) ประชาชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973, p. 1088) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ

ระยะที่ 3 การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสัมฤทธิผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสัมฤทธิผลของการจัดการสิ่งแวดล้อม แล้วนำมาสรุปผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

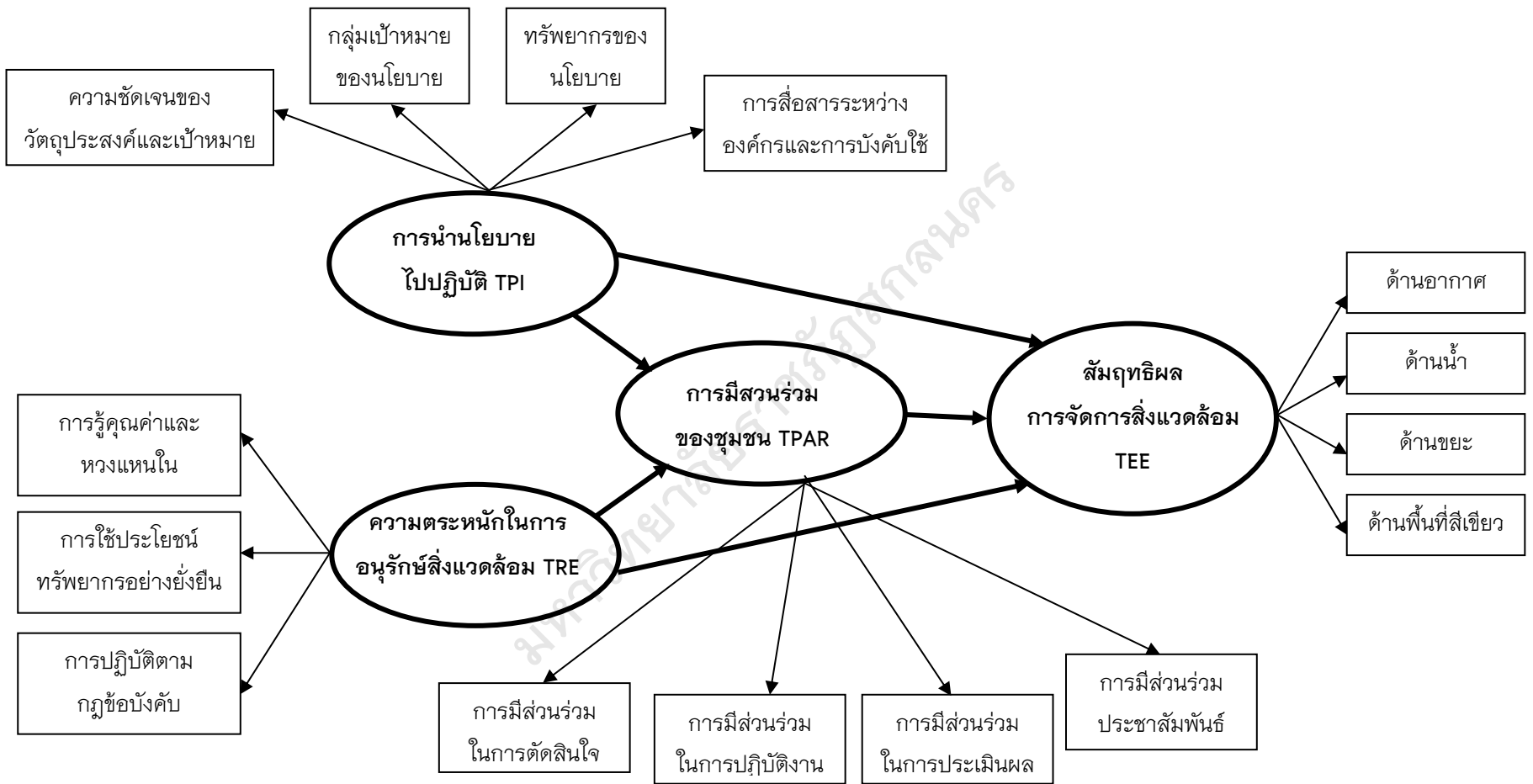
5. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2562 เป็นเวลา 3 ปี กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน

(Mixed Method Research) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาตัวแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมและระยะที่ 3 การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดของการวิจัยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมาสังเคราะห์ ประยุกต์ บูรณาการและกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อตอบคำถามของการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. ตัวแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง
ตัวแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลให้การจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ลักษณะเป็นเส้นลูกศรโยง
จากเหตุไปผล ประกอบด้วย ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี
ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการศึกษาจากบริบทจริง ซึ่งสัมพันธ์กับปัจจัย
ที่เป็นผล คือ สัมฤทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการจัดการและประสาน
กิจกรรมโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และ
วัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายขององค์การที่ได้กำหนดไว้ในที่นี้หมายถึง การนำ
นโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ห้องการสิ่งแวดล้อมแขวงและห้องการสิ่งแวดล้อม
เมือง ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หมายถึง ความชัดเจน
ในวัตถุประสงค์ที่เป็นเกณฑ์ประเมิน ความสำเร็จของการนำนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
ไปปฏิบัติของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว ห้องการสิ่งแวดล้อมแขวงและห้องการสิ่งแวดล้อมเมืองของสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว ต้องมีการกำหนดกรอบแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
ที่ชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถทำความเข้าใจได้และปฏิบัติตามได้โดยง่าย โดยดูจาก
ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ ความง่าย ต่อการทำความเข้าใจในนโยบายและสามารถ
ปฏิบัติตามได้โดยง่าย

2.2 กลุ่มเป้าหมายของนโยบาย หมายถึง ปัจจัยจากประชาชน
ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อม ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว ห้องการสิ่งแวดล้อมแขวงและห้องการสิ่งแวดล้อมเมืองของสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ช่วยผลักดันให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จ

ผลกระทบเชิงบวกของผลสำเร็จตามนโยบาย แรงกดดันจากประชาชน ในเขตพื้นที่
 ดำเนินการปฏิกริยาของผู้นำชุมชนและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในพื้นที่ เป็นต้น
 โดยวัดจากเรื่องผลสะท้อนที่เกิดจากการปฏิบัติตามนโยบาย การร่วมมือจากประชาชน
 และปฏิกริยาของผู้นำชุมชนและกลุ่มผลประโยชน์

2.3 ทรัพยากรของนโยบาย หมายถึง การสนับสนุนทรัพยากร
 ในการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ห้องกรสิ่งแวดล้อมแขวง และห้องกร
 สิ่งแวดล้อมเมือง ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เช่น ทรัพยากรบุคคล วัสดุ
 อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ และงบประมาณซึ่งรวมถึงความคล่องตัวในการเบิกจ่ายทรัพยากร
 นโยบาย โดยวัดจากเรื่องการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน ความพอเพียง
 ของทรัพยากรในการดำเนินและความคล่องตัวในการเบิกจ่าย ทรัพยากร

2.4 การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับใช้ หมายถึง การทำให้
 ผู้ที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติตามนโยบายได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง และเข้าใจได้ตรงกัน
 ในวัตถุประสงค์ของนโยบาย ดังนั้นการสื่อสารในการนำนโยบาย เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
 ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
 ห้องกรสิ่งแวดล้อมแขวงและห้องกรสิ่งแวดล้อมเมืองของสาธารณรัฐประชาธิปไตย
 ประชาชนลาวไปปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง สื่อสารได้อย่างรวดเร็ว
 และต่อเนื่องทันต่อสถานการณ์ โดยวัดจากเรื่อง การสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้อง การสื่อสาร
 ข้อมูลที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจได้ตรงกันในวัตถุประสงค์ของนโยบาย และการสื่อสาร
 ที่สามารถทำได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่องทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งการบังคับใช้นโยบาย
 โดยเน้นในเรื่องการให้คำแนะนำ การออกคำสั่ง หรือการให้ความยินยอม และ
 การดำเนินการตามนโยบายให้เป็นไปในแนวทางเดียว คือ จากข้างบนลงมาสู่ข้างล่าง
 ตามลำดับขั้นตอนของการจัดโครงสร้างขององค์การ

3. ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสำนึกถึง
 การอนุรักษ์ การเห็นคุณค่าหรือความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อม ซึ่งพิจารณาจากความคิดเห็นใน 3 ด้านหลัก คือ

3.1 ด้านการรู้คุณค่าและหวงแหนในทรัพยากร หมายถึง การใช้
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด รู้คุณค่าในทรัพยากร หวงแหน
 ในทรัพยากรที่มีอยู่ โดยใช้ให้น้อยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลา

ในการใช้ให้ยาวนาน และก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

3.2 ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน หมายถึง การจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างถูกวิธีและเป็นระบบ เพื่อให้ทรัพยากรเพียงพอกับความต้องการและเกิดผลกระทบน้อยที่สุด ทำได้โดยการฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพทรัพยากร การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

3.3 ด้านการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ หมายถึง การกระทำด้วยความสุจริต และปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายและจริยธรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดทุกเวลา ทั้งการปฏิบัติตามระเบียบของชุมชน และการปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศอย่างเคร่งครัด

4. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนและประชาชนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เข้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบไปด้วย

4.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการเสนอแนวความคิด ความต้องการ/ความคิดเห็น เสนอปัญหา แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เสนอตัวแทนเข้าร่วมเป็นกรรมการ ในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการ ร่วมตัดสินใจการจัดลำดับโครงการแผนงาน กิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ห้องกรสิ่งแวดล้อมแขวง และห้องกรสิ่งแวดล้อมเมืองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล แผนงานหรือโครงการที่ต้องดำเนินการ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ห้องกรสิ่งแวดล้อมแขวงและห้องกรสิ่งแวดล้อมเมือง ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ว่าประสบความสำเร็จและมีความสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด

4.4 การมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ หมายถึง การที่ประชาชนมีบทบาทมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการทำงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ห้องกรสิ่งแวดล้อมแขวงและห้องกรสิ่งแวดล้อมเมืองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ประชาสัมพันธ์เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนทราบ ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ

5. สัมฤทธิผลกรจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หมายถึง ความสำเร็จของการจัดการสิ่งแวดล้อม หรือระดับของความมากหรือน้อยของการบรรลุเจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ซึ่งประเมินสัมฤทธิผลกรจัดการสิ่งแวดล้อมตามตัวชี้วัดอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งประกอบไปด้วย

5.1 ด้านอากาศ หมายถึง สัมฤทธิผลกรจัดการอากาศ ตามตัวชี้วัด

1) มีข้อมูลคุณภาพอากาศที่เชื่อถือได้ 2) ลดการปล่อยมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ 3) ลดการปล่อยมลพิษทางอากาศจากแหล่งปล่อยอุตสาหกรรมและ 4) เพิ่มประสิทธิภาพกรใช้พลังงาน

5.2 ด้านน้ำ หมายถึง สัมฤทธิผลกรจัดการน้ำ ตามตัวชี้วัด 1) การเข้าถึงและคุณภาพที่ดีของน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค 2) การปกป้องแหล่งน้ำ คุ่มครองระบบนิเวศ และสาธารณสุข 3) มีความยั่งยืนของน้ำใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค รวมทั้งมีการจัดการ 4) มีการถ่ายทอดในเรื่องความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและการร่วมเป็นเจ้าของสิ่งแวดล้อมและ 5) คุณภาพสิ่งแวดล้อมของน้ำ

5.3 ด้านขยะ หมายถึง สัมฤทธิผลกรจัดการขยะ ตามตัวชี้วัด

1) การจัดเก็บมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การกำจัดมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล 3) การจัดการมูลฝอยตกค้างอย่างปลอดภัย 4) การจัดให้มีการลดมูลฝอย การติดตามตรวจสอบอย่างไม่เป็นทางการและการสนับสนุนให้มีการนำกลับมาใช้ใหม่ (รีไซเคิล)

5.4 ด้านพื้นที่สีเขียว หมายถึง สัมฤทธิผลกรจัดการพื้นที่สีเขียว ตามตัวชี้วัด 1) การดูแลรักษาพื้นที่สีเขียวในเมือง เพื่อนันทนาการและอนุรักษ์พันธุ์ไม้ท้องถิ่น การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การรักษาสมดุสน้ำ และการปรับปรุงคุณภาพอากาศ